

ด่วนที่สุด
ที่ กค 0303/ 4201

วาระเพื่อพิจารณา
เรื่องที่ **๒** ๕/๒

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

สคด. 1012
15 มี.ค. 44
14.00 น.

๒ มีนาคม 2544

ฉบับ 236
วันที่ 15 มี.ค. 44
เวลา 14.10 น.

เรื่อง การพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายของรัฐบาลผ่านระบบธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร (ช.ก.ส.)

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย
เป็นเวลา 3 ปี เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยซึ่งมีฐานะยากจนและมีปัญหาด้านหนี้สินมาก ได้มีโอกาสพักฟื้นและ
ฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพ โดยใช้โอกาสที่ได้รับการพักหนี้ในครั้งนี้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพื่อ
ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่ได้ อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของ
เกษตรกรรายย่อย และฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมด้วย นั้น

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนเสนอแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. การดำเนินการเพื่อสนับสนุนนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยนั้นจะดำเนินการ
เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาลผ่านระบบ ช.ก.ส. โดยการดำเนินโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้
ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ช.ก.ส. ดังกล่าว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) มีหลักการและ
วิธีดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

1.1 เกษตรกรที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ต้องเป็นเกษตรกรลูกค้า
รายย่อยของ ช.ก.ส. ซึ่งมีวงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท และเป็นผู้ที่ประสบปัญหาด้านหนี้สินอันเนื่องมาจาก
เหตุสุดวิสัยและจำเป็น ซึ่งเกษตรกรดังกล่าวจะได้รับความช่วยเหลือโดยการพักชำระหนี้ ด้วยการพักชำระ
ต้นเงินและไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547 เป็นเวลา 3 ปี
หลังจากนั้นต้องจ่ายชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามเกณฑ์ลูกค้าชั้นทั่วไป (ชั้นB) ของ ช.ก.ส.

1.2 การพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรจะเป็นไปภายใต้หลักของการมุ่งให้เกิดการฟื้นฟูการผลิต
คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันก็มีการรักษาวินัยทางการเงินและ
การคลัง โดยให้มีการใช้เงินของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด รวมทั้งต้องเป็น
การส่งเสริมและดูแลรักษาเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาด้านหนี้สิน และจงใจให้เกษตรกรมีการชำระหนี้ และมีกำลังใจ
ในการประกอบอาชีพต่อไปตามปกติโดยไม่กระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของ ช.ก.ส.

1.3 ตลอดช่วงเวลา 3 ปี ที่เกษตรกรรายย่อยพักชำระหนี้ นั้น เกษตรกรดังกล่าวมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูการประกอบอาชีพ และแผนเงินออมไว้กับ ธ.ก.ส. ตามกำลังความสามารถ รวมทั้งจะไม่ได้สิทธิประโยชน์ในการขอกู้เงินใหม่จาก ธ.ก.ส. ทั้งนี้ หากเกษตรกรรายย่อยดังกล่าวไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่กล่าวข้างต้น ก็จะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลอีก และต้องจ่ายดอกเบี้ยตามเกณฑ์ลูกค้าชั้นทั่วไป (ชั้น B) บวกด้วยเบี้ยปรับอีกร้อยละ 3 ต่อปี

1.4 เพื่อให้เป็นที่มั่นใจว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วเกษตรกรรายย่อยที่พักชำระหนี้จะสามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่ได้ จึงกำหนดให้ ธ.ก.ส. จัดระบบการกำกับตรวจสอบการใช้จ่ายของเกษตรกรที่ขอพักชำระหนี้ให้นำเงินไปใช้ในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างรายได้ และทำการออมตามความสามารถของเกษตรกร

1.5 สำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีความตั้งใจในการชำระหนี้ตรงตามกำหนด และไม่ประสงค์จะขอเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกำลังใจและขยายกำลังการผลิตอย่างต่อเนื่อง ด้วยการให้เกษตรกรดังกล่าวได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากอัตราที่พึงต้องจ่ายลงอีกร้อยละ 3 ต่อปีเป็นเวลา 3 ปี และได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ ธ.ก.ส.สามารถให้ได้อยู่แล้วควบคู่ไปด้วยเป็นการเพิ่มเติม เช่น สิทธิกู้เงินเพิ่ม สิทธิกู้เงินพิเศษ รวมทั้งได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มอีกร้อยละ 1 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท

1.6 เมื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนซึ่งเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ไม่พักชำระหนี้และที่พักชำระหนี้จะได้รับแล้ว เกษตรกรที่ไม่พักชำระหนี้จะได้รับผลตอบแทนขั้นสูง ทั้งในรูปของการลดดอกเบี้ยและสิทธิประโยชน์อื่นๆ รวม 146,500 บาท ในขณะที่เกษตรกรที่พักชำระหนี้จะได้รับผลตอบแทนขั้นสูงรวม 33,000 บาท

2. การดำเนินโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ธ.ก.ส. ตามนโยบายของรัฐบาล โดยใช้แนวทางและวิธีการตามที่กล่าวในข้อ 1 นั้น รัฐบาลจะต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการดังกล่าว ดังนี้

2.1 สำนักงานประมาณจัดสรรเงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ถึงปีงบประมาณ 2547 ให้แก่ ธ.ก.ส. ตามที่จ่ายจริง ดังนี้

(1) ชดเชยรายได้ดอกเบี้ย ในส่วนที่เกษตรกรรายย่อยที่ขอพักชำระหนี้ไม่ต้องเสียดอกเบี้ย

(2) ชดเชยรายได้ดอกเบี้ยในส่วนที่ลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้แก่เกษตรกรรายย่อยที่ไม่ขอพักชำระหนี้ และชดเชยค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกษตรกรที่ไม่ขอพักชำระหนี้ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ปกติของ ธ.ก.ส.

ทั้งนี้ ให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อดำเนินการตามข้อ (1) และ (2) ในวงเงินไม่เกินปีละ 7,700 ล้านบาท โดยในกรณีที่เกษตรกรที่ขอพักชำระหนี้มีการปรับโครงสร้างหนี้ การชดเชยก็จะปรับลดลงตามภาระอัตราดอกเบี้ยของเกษตรกรที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และการชดเชยดังกล่าวจะไม่รวมเงินค่าเบี้ยปรับที่ ธ.ก.ส. คิดกับเกษตรกร

(3) ชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในส่วนที่ ธ.ก.ส. ต้องจ่ายจริงเพิ่มจากการดำเนินงานตามปกติ เช่น การอบรมเกษตรกรเพื่อฟื้นฟูอาชีพ การว่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อช่วยปฏิบัติงาน การพักหนี้ และการเข้าไปกำกับการใช้จ่ายของเกษตรกร รวมวงเงินทั้งหมดไม่เกิน 380 ล้านบาท

2.2 ในขณะนี้ยังไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มทุนให้ ธ.ก.ส. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ของ ธ.ก.ส. อย่างไรก็ตามก็ดี กระทรวงการคลังจะดูแลและจัดสรรเงินเพิ่มทุนแก่ ธ.ก.ส. ในระยะเวลาที่เหมาะสมและจำเป็นต่อไป

2.3 ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับ ธ.ก.ส. เพื่อจัดทำแผนงานที่ช่วยสนับสนุนการสร้างรายได้ หรือการประกอบอาชีพของเกษตรกรรายย่อย อาทิ การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน การดำเนินการปรับโครงสร้างทางการเกษตร การดำเนินการยกระดับราคาพืชผล และการดำเนินการประกันภัยพืชผล เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถฟื้นฟูการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ได้อย่างแท้จริง และมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ต่อไป

3. ในกรณีที่ ธ.ก.ส. ได้รับผลกระทบ และต้องประสบปัญหาสภาพคล่องอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการดังกล่าวข้างต้น เห็นควรให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการระดมเงินฝาก การออกพันธบัตร หรือการกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นโดยตรงก่อน แต่หากการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้อีกก็เห็นควรให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสนับสนุนเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนเป็นพิเศษกว่าปกติแก่ ธ.ก.ส. ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ในวงเงินไม่เกิน 5,000 ล้านบาท โดยการสนับสนุนเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนดังกล่าวให้ ธ.ก.ส. กระทรวงการคลังจะพิจารณาผ่อนปรนค่าธรรมเนียมการอาวัลให้เป็นกรณีพิเศษด้วย

4. โดยที่การดำเนินโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ธ.ก.ส. เป็นการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามหลักการที่กำหนดไว้ จึงเห็นควรให้ ธ.ก.ส. รายงานผลความคืบหน้า และปัญหาต่างๆ ในการดำเนินโครงการนี้ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ซึ่งในขั้นแรกนี้ควรกำหนดให้ ธ.ก.ส. รายงานผลการดำเนินการในเรื่องนี้ให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกเดือน

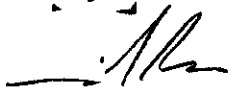
5. กรณีการช่วยเหลือเกษตรกรในส่วนอื่น

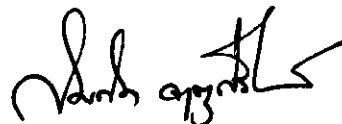
5.1 สำหรับกรณีการช่วยเหลือเกษตรกรที่มีวงเงินกู้เกิน 100,000 บาท สำหรับเกษตรกรที่ประสบปัญหาด้านหนี้สินอันเนื่องมาจากเหตุสุจริตและจำเป็น ซึ่งไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือตามโครงการนี้ เห็นสมควรมอบหมาย ธ.ก.ส. เร่งรัดการดำเนินการเข้าไปให้การช่วยเหลือบรรเทาภาระหนี้สิน โดยวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขปกติของ ธ.ก.ส. อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

5.2 ส่วนการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร นั้น ในหลักการเห็นสมควรขยายการให้ความช่วยเหลือพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ด้วย แต่เนื่องจากสถาบันเกษตรกรเหล่านี้มีแหล่งเงินทุนหลายแหล่ง ไม่เฉพาะแต่แหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. ดังนั้น จึงเห็นสมควร มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ธ.ก.ส. ร่วมกันสำรวจข้อมูลที่ชัดเจน และกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือให้ครอบคลุมอย่างเป็นระบบ เพื่อหารือร่วมกับกระทรวงการคลังก่อนนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามที่กระทรวงการคลังเสนอต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

อหุมติ
พันตำรวจโท
(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
กองนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
โทร. 2739020 ต่อ 3243, 3289
โทรสาร 6183367

กราบเรียนแนบ.
สมควร อหุมติ เสนอคณะ.
ผู้ทรงอำนาจ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

**โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย
ผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)**

๙/๑๓

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะยากจนและมีปัญหาด้านหนี้สิน โดยกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุดและเป็นคนส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ คือ เกษตรกรรายย่อย ดังนั้น การลดภาระหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยจะช่วยฟื้นฟูให้เกษตรกรรายย่อยซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีเงินออมและเงินลงทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้มากขึ้น ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งประสบปัญหาความยากจน รวมทั้งฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

2. วัตถุประสงค์

โดยปกติเกษตรกรรายย่อยที่กู้เงินจาก ธ.ก.ส. จะไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้และจะกู้เงินได้ในวงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท ดังนั้น จึงกำหนดเป็นหลักการในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรรายย่อยที่มีเงินกู้ในวงเงินดังกล่าว และประสบปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากเหตุสุดวิสัยและจำเป็นให้ได้รับการลดภาระหนี้สิน เป็นเวลา 3 ปี เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยได้มีโอกาสพักฟื้นและฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ และเกษตรกรดังกล่าวจะต้องใช้โอกาสที่ได้รับการลดภาระหนี้สินในครั้งนี้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถจ่ายชำระหนี้ได้หลังจากสิ้นสุดโครงการ ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศมีการฟื้นตัวอย่างแท้จริงและยั่งยืน

การดำเนินการลดภาระหนี้สินให้แก่เกษตรกรรายย่อยจะต้องเป็นไปภายใต้หลักของการรักษาวินัยทางการเงินและการคลัง โดยให้มีการใช้เงินของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด รวมทั้งต้องเป็นการส่งเสริมและดูแลรักษาเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาด้านหนี้สิน และจูงใจให้เกษตรกรมีการชำระหนี้ และมีกำลังใจในการประกอบอาชีพต่อไปตามปกติด้วย ซึ่งการแก้ปัญหานี้ของเกษตรกรรายย่อยครั้งนี้จะดำเนินการผ่านระบบของ ธ.ก.ส. โดยไม่กระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของ ธ.ก.ส.

3. เป้าหมาย

3.1 ให้โอกาสแก่เกษตรกรรายย่อย (วงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท) ทั้งหมดที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งมีจำนวน 2,112,132 ราย ได้ขอรับความช่วยเหลือโดยการพักชำระหนี้ (พักชำระเงินต้น และไม่ต้องเสียดอกเบี้ย) เป็นเวลา 3 ปี รวมเป็นมูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น 75,031 ล้านบาท โดยแยกออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ชั้นลูกค้า	จำนวนราย	มูลค่าเงินกู้คงเป็นหนี้
(1) ลูกค้าที่ไม่มีปัญหาการค้างชำระ (ลูกค้าชั้นดี)	1,231,099	43,531
(2) ลูกค้าที่เป็นลูกค้าใหม่ หรือลูกค้าที่ได้รับการผ่อนผันการชำระหนี้ (ลูกค้าชั้นทั่วไป)	433,971	13,122
(3) ลูกค้าค้างชำระ	447,062	18,378
รวม	2,112,132	75,031

หมายเหตุ : (1) ลูกค้าที่ไม่มีปัญหาการค้างชำระ ธ.ก.ส. จะจัดเป็น 3 ชั้น คือ AAA AA และ A (ตามประวัติการชำระหนี้)
(2) ลูกค้าใหม่ หรือ ลูกค้าที่ได้รับการผ่อนผันการชำระหนี้ ธ.ก.ส. จะจัดชั้นเป็น B-ทั่วไป
(3) ลูกค้าค้างชำระ (หมายถึง ลูกค้าที่มีปัญหาการค้างชำระบางส่วน บางสัญญา หรือค้างทุกสัญญา)
ธ.ก.ส. จะจัดชั้นเป็น B-ค้าง

3.2 เกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับความช่วยเหลือ และประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือ ตามโครงการพักชำระหนี้จะต้องแสดงเจตจำนงที่จะเข้าร่วมโครงการกับ ธ.ก.ส.

3.3 เกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการตามข้อ 3.2 จะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงการผลิต เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพตามที่ ธ.ก.ส. กำหนดไว้

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

เกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ผู้ที่ขอเข้าร่วมโครงการจะได้รับการพิจารณาให้พักชำระหนี้ ตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547 รวม 3 ปี

5. แนวทางและวิธีการดำเนินการ

5.1 ช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่กู้เงินไม่เกิน 100,000 บาท และประสบปัญหาด้านหนี้สิน อันเนื่องมาจากเหตุสุจริตและจำเป็นให้สามารถฟื้นฟูอาชีพของตนเองได้ด้วยการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือ ดังนี้

(1) พักชำระหนี้ด้วยการพักชำระต้นเงินและไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547 เป็นเวลา 3 ปี หลังจากนั้นเกษตรกรต้องจ่ายชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามเกณฑ์ ชั้นลูกค้าของ ธ.ก.ส.

(2) เกษตรกรรายย่อยที่ขอพักชำระหนี้จะไม่มีสิทธิขอกู้เงินใหม่จาก ธ.ก.ส. เพิ่มเติม แต่จะได้รับการช่วยเหลือทางด้านวิชาการจาก ธ.ก.ส. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อมีแผนการปรับปรุง การผลิตเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพเท่านั้น

(3) สำหรับดอกเบี้ยที่ค้างชำระก่อนเริ่มโครงการให้ ธ.ก.ส. พิจารณากำหนดแผนการ ผ่อนชำระตามความเหมาะสมเป็นรายๆ ไป

ทั้งนี้ เกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีการปรับปรุงการผลิตอย่างจริงจัง และ มีการออมเงินตามความสามารถ เพื่อให้เป็นที่ยืนยันว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วเกษตรกรรายย่อยดังกล่าวจะสามารถชำระหนี้เงินกู้คืน ธ.ก.ส. ได้

5.2 เกษตรกรรายย่อยประกอบด้วยกลุ่มที่มีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือ และที่ไม่มี ความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือ แต่เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรรายย่อยที่มีความตั้งใจ ในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดให้มีกำลังใจและขยายกำลังการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง จึงมีมาตรการจูงใจให้ เกษตรกรดังกล่าวชำระหนี้ตรงตามกำหนดต่อไป ด้วยการลดอัตราดอกเบี้ยลงจากอัตราที่พึงต้องจ่ายอีก ร้อยละ 3 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี นอกจากนี้ยังให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมให้ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มอีก ร้อยละ 1 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท และได้รับสิทธิกู้เงินเพิ่ม สิทธิกู้เงินพิเศษ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ ธ.ก.ส.สามารถให้ได้อยู่แล้วควบคู่ไปด้วย ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรรายย่อย ที่ชำระหนี้ตรงตามกำหนดได้รับนี้มีจำนวนมากเพียงพอที่จะจูงใจให้มีกำลังใจในการผ่อนชำระต่อไป

5.3 สิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการได้รับ มีดังนี้

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ จะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- ได้รับการพักชำระต้นเงิน 3 ปี
- ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ จะเสียสิทธิประโยชน์และมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

- ไม่ได้รับสิทธิกู้เงินจาก ธ.ก.ส. อีกในช่วงเวลาพักชำระหนี้
- ต้องออมเงินไว้กับ ธ.ก.ส. ตลอดช่วง 3 ปี ตามความเหมาะสม
- ต้องปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูการประกอบอาชีพตลอดช่วงเวลา 3 ปี
- ปีที่ 4 ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า B
- ในช่วงพักชำระหนี้ ถ้าเกษตรกรทำผิดเงื่อนไขจะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลอีก

และต้องจ่ายดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า B บวกด้วยเบี้ยปรับอีกร้อยละ 3 ต่อปี

2) เกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ จะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยตามปกติโดยได้รับลดหย่อนดอกเบี้ยจากรัฐบาลร้อยละ 3 ต่อปี

เป็นเวลา 3 ปี

- ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากจาก ธ.ก.ส. เพิ่มจากอัตราปกติอีกร้อยละ 1 ต่อปี โดยรัฐบาล

ลดหย่อนดอกเบี้ยส่วนที่เพิ่มเป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท

- ได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามชั้นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ร้อยละ 1 ต่อปี
- มีสิทธิกู้เงินพิเศษฉุกเฉินอีก 30,000 บาท (เดิมไม่เคยมีการให้กู้มาก่อน)
- ได้รับสิทธิพิเศษจาก ธ.ก.ส. เช่น มีสิทธิจับรางวัลพิเศษรับทุนการศึกษา หรือรับทุน

การประกันชีวิตและสุขภาพในวงเงินประกัน 100,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 ปี ทุนละ 3,000 บาท โดยรัฐบาล
ลดหย่อนเงินรางวัลที่ ธ.ก.ส. มอบให้แก่เกษตรกร รายละ 2,000 บาท ต่อปี (จำนวนที่มีสิทธิได้รับรางวัลเท่ากับ
ร้อยละ 5 ของผู้ไม่พักชำระหนี้)

- มีสิทธิกู้เงินเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท โดย
ได้รับลดหย่อนดอกเบี้ยจากรัฐบาลร้อยละ 3 ต่อปี ตลอดระยะเวลาของโครงการ

5.4 สามารถเปรียบเทียบผลตอบแทนเป็นเม็ดเงินที่เกษตรกรรายย่อยผู้ที่เข้าร่วมโครงการ
พักชำระหนี้ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้มีสิทธิที่พึงได้รับในกรณีที่มียอดเงินกู้ 100,000 บาท ได้ดังนี้

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

ไม่ต้องชำระดอกเบี้ย ร้อยละ 11 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี เป็นเงินรวม	33,000 บาท
รวมมูลค่าผลตอบแทนที่เป็นเม็ดเงิน	<u>33,000 บาท</u>

2) เกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

1) รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย 3% ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี เป็นเงิน	9,000 บาท
2) ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่ม 1% ต่อปี ในวงเงินฝากไม่เกิน 50,000 บาท
ระยะเวลา 3 ปี เป็นเงิน	1,500 บาท
3) ได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้าของ ธ.ก.ส. 1% ต่อปี
ระยะเวลา 3 ปี เป็นเงิน	3,000 บาท
รวมมูลค่าผลตอบแทนที่เป็นเม็ดเงิน	<u>13,500 บาท</u>
4) สามารถขอรับเงินกู้ฉุกเฉินจาก ธ.ก.ส. เป็นเงินไม่เกิน	30,000 บาท
5) มีสิทธิจับรางวัลทุนการศึกษาหรือรางวัลทุนประกันชีวิตและสุขภาพ
ในวงเงินประกัน 100,000 บาท เป็นเงิน	3,000 บาท
6) ได้รับเงินกู้เพื่อใช้ประกอบอาชีพเพิ่มเติมเป็นเงินไม่เกิน	100,000 บาท
รวมมูลค่าสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับเพิ่มเติม	<u>133,000 บาท</u>
รวมมูลค่าผลตอบแทนที่เป็นเม็ดเงิน และมูลค่าสิทธิประโยชน์
ที่พึงได้รับเพิ่มเติม	<u>146,500 บาท</u>

5.5 เกษตรกรรายย่อยที่มีรายได้ตามปกติแต่บิดพริ้วจึงใจไม่ชำระหนี้จะไม่ได้รับการช่วยเหลือ ทั้งนี้ ธ.ก.ส. จะจำแนกเกษตรกรที่ได้ออกจากเกษตรกรที่บิดพริ้วโดยอาศัยกลไกในห้องถิ่นด้วยการขอให้ผู้นำเกษตรกรที่เป็นหัวหน้ากลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับนับถือในชุมชนนั้นๆ เป็นผู้ให้ความเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าเกษตรกรรายใดที่เข้าข่ายให้ได้รับและไม่ได้รับการช่วยเหลือจาก ธ.ก.ส.

5.6 ค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลจะสนับสนุนในการดำเนินโครงการ รัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณชดเชยในส่วนที่เกษตรกรไม่ต้องเสียดอกเบี้ยและในส่วนที่ลดดอกเบี้ยตามข้อ 5.1 (1) และ 5.2 ประมาณปีละ 6,150 - 7,700 ล้านบาท ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนของเกษตรกรรายย่อยที่ขอเข้าร่วมโครงการ

6. ขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน

6.1 ประชาสัมพันธ์โครงการให้กับเกษตรกร (มีนาคม 2544)

6.2 ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกษตรกรในพื้นที่ ด้วยวิธีการประชุมกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.

(เมษายน 2544)

6.3 เกษตรกรที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการและมีความประสงค์ต้องยื่นแสดงความจำนงค์ขอพักชำระหนี้

(เมษายน - มิถุนายน 2544)

6.4 พนักงานสินเชื่อของ ธ.ก.ส. นัดพบเกษตรกรที่ขอพักชำระหนี้เพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาเงินกู้และคำยินยอมของผู้ค้ำประกัน เพื่อยกยเวลาชำระหนี้ออกไป 3 ปี (มิถุนายน - กันยายน 2544)

6.5 ธ.ก.ส. ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนสนับสนุนการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (ตั้งแต่กันยายน 2544 เป็นต้นไป)

6.6 ธ.ก.ส. ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องติดตามและกำกับการดำเนินงานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (ตั้งแต่กันยายน 2544 เป็นต้นไป)

7. การติดตามและสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ

7.1 การติดตามการดำเนินการตามโครงการ ธ.ก.ส. จะต้องจัดให้มีการจัดระบบการกำกับตรวจสอบการใช้จ่ายของเกษตรกรที่ขอพักชำระหนี้ให้นำเงินไปใช้ในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรเพื่อสร้างรายได้และทำการออมตามกำลังเป็นสำคัญ หากเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวจะถูกให้ออกจากโครงการและต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยแก่ ธ.ก.ส. ตามเกณฑ์ลูกค้าชั้น B บวกด้วยเบี้ยปรับอีกร้อยละ 3 ต่อปี

7.2 รัฐบาลจะให้การสนับสนุนการดำเนินการของ ธ.ก.ส. ดังนี้

- (1) เพิ่มทุนดำเนินงานแก่ ธ.ก.ส. เพื่อใช้ในการขยายสินเชื่อในอนาคต
- (2) สนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเพื่อเสริมแหล่งเงินทุนในระบบให้แก่เกษตรกร
- (3) สนับสนุนระบบประกันภัยพืชผล เพื่อช่วยลดภาระความเสียหายทางการเกษตรอันเนื่องมาจากภัยพิบัติแก่เกษตรกร
- (4) พิจารณาปรับปรุงการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั้งระบบ ซึ่งรวมถึง ธ.ก.ส. ด้วย เพื่อให้มีระบบการจัดการที่เหมาะสม เช่น การแยกระบบบัญชีสำหรับสินเชื่อนโยบายรัฐ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่แหล่งเงินทุนของ ธ.ก.ส.

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการ

8.1 การที่เกษตรกรรายย่อยที่สุจริตและมีความจำเป็นซึ่งมีหนี้อยู่กับ ธ.ก.ส. ไม่เกิน 100,000 บาท และขอรับการพักหนี้จะได้รับการพักการชำระต้นเงินเป็นเวลา 3 ปี และได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย (แต่หลังจาก 3 ปีแล้ว จะต้องกลับไปเสียดอกเบี้ยตามเกณฑ์ที่คิดกับลูกค้าชั้นทั่วไป (B)) จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ยากจน ซึ่งหากเกษตรกรดังกล่าวได้ใช้โอกาสนี้ทำการปรับปรุงผลผลิตอย่างเต็มที่ก็จะสามารถฟื้นฟูฐานะและพัฒนาอาชีพได้อย่างยั่งยืน และก็จะยังเป็นประโยชน์ต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

8.2 สำหรับการให้ผลตอบแทนพิเศษแก่เกษตรกรที่ชำระหนี้ปกติ (ลดภาระดอกเบี้ยลงในอัตรา ร้อยละ 3 ต่อปี ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มอีกร้อยละ 1 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี และได้รับสิทธิกู้เงินเพิ่ม สิทธิกู้เงินพิเศษ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ) ก็จะเป็นสิ่งจูงใจและส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสามารถในการผ่อนชำระหนี้มีความมุ่งมั่นที่จะประพฤติดีโดยการผ่อนชำระต่อไป ซึ่งจะเป็นการรักษาวินัยทางการเงินไว้

9. แหล่งเงินทุน

รัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณชดเชยในส่วนที่เกษตรกรรายย่อยที่เข้าโครงการซึ่งไม่ต้องเสียดอกเบี้ย และในส่วนที่ลดภาระดอกเบี้ยรวมทั้งสิทธิพิเศษต่างๆ ให้เกษตรกรรายย่อยที่ไม่ขอเข้าโครงการเป็นเงินประมาณ 6,150 - 7,700 ล้านบาท และจะพิจารณาเพิ่มทุนให้ ธ.ก.ส. ตามความเหมาะสมและจำเป็นต่อไปด้วย